

tem delu pomen časopisja. Kdo nam je toliko naših ljudi pokvaril? Brezverski časopisi. Ven z njimi iz naših hiš! Na njihovo mesto naj pridejo naši katoliški tiskarji! Prepričevalnim besedam je sledilo burno odobravanje.

Odvetnik dr. Vebler povdarja pomen krščanske družine in krščanskega zakona. Kakšna družina, takšni potomci, takšna država. Naša družina že hira. Vsak tretji otrok je nezakonski, vsak peti otrok umrje pred enim letom. To so nezdružne razmere. Do razpore ne sme nikdar priti. Okrepitev, poživljenje naše družine v smislu naukov naše vere je prevažno socialno delo.

Zupnik Gomilšek izpregovori o naši mladinski organizaciji. Nje namen je, da nam ohrani mladino verno, pošteno, delavno in nam vzgoji bodoče boritelje za vero in dom. Vsakdo jo naj podpira, naši starši pa naj skrbé, da se otroci ne bodo ogibali Marijine družbe, mladinskih zvez in orlovske organizacije.

Nato prečita devet resolucij, ki so bile sprejete z velikim odobravanjem. Med posameznimi točkami je zapel antonjeviški mešani zbor pesmi: «Mi vstajamo» in «Naš prapor», domači pa popevijo himno. Predsednik iskreno zahvali govornike in vse ljudstvo za sodelovanje in želi, naj shod obrodi bogate sadove v Slov. gorah. Dve in pol uri trajajoči shod zaključil himna «Lepa naša domovina».

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Proračun je sprejet, vladna glasovalna večina je točno dovršila svoje delo. Opozicija je iznesla celo vrsto škandalov, opominjala je, protestirala in rotala, vladnih mož se pa vse to, kakor že po navadi, ni prav nič prišlo. Tudi na vse umazane stvari so pogledali skozi prste ter jim še prikimali. Poslanec Benin, ki je nagoval svoja dva tovariša, naj se pustita podkupiti za glasovanje v prilog ameriškega posojila, se je zgovarjal s pijanostjo, njegov vreden tovariš Diša Popadič ki je druge poslance nagovarjal, naj za dober zaslužek od 50.000 dinarjev podprejo ustavo, pa s tem, da ni tako mislil, oziroma, da ga niso dobro razumeli. Preiskovalni odbor se je s takimi izjavami zadovoljil in podku povalnim mešetarjem se ne bo prav nič zgodilo. Kako tudi, saj so taki ljudje potrebni Pašičevi vladi, ki si je sama kupila Turke in samostojneže.

Pri zadnjih skupščinskih razpravah se je posebno izkazal vojni minister. Število oficirjev je vedoma krivo navedel, krivdo brezkončnih vojnosednijskih preiskav, po katerih ljudje leta in leta za malenkost trpijo po strašnih vojaških zaporih, je valil na opozicijo, češ, da ne dovoli dovolj denarnih kreditov za večje število vojaških sodnikov in sodišč in celo bitoljske nesreče naj bi bili krivi civilni krogi, češ, da niso dali prevoznih sredstev na razpolago. To govori minister, ki je tolikokrat z brezpotrebno prestavljanjem vojaških oddelkov zaustavljal ves promet in ki si je prevozna sredstva vedno sam vzel, ko je dovažal v tujini drago nakupljeni vojni material, da doma — vsled zanikarnosti — eksplodira.

Ostavka dosedanjega policajministra Marinkoviča je končno sprejeta, za namestnika je pa določen finančni minister Kumanudi. Govori se, da bo Kumanudi sploh finance pustil ter prevzel policijo, Marinkovič pa finance, ker sta ta dva demokrata še edina moža po Pašičevi, oziroma radikalni volji.

Pribečević in Pašič kujeta naklepe, kako bi svoje pristaše spravila pod skupen strankarski krov. To naj bi bila nova «državna stranka» ali «nacionalni blok», ki bi pobral seveda vse jugofašiste in druge šovinistične pretepeče.

Sporazum z Italijo je dosežen. Naša vlada bo takoj obvestila italijansko o svojih sklepih glede podpisa sporazuma o izvršitvi rapalske pogodbe in podpore darskih konvencij. Podpis se najbrž izvrši jutri. Pet dni po podpisu sporazuma izprazniijo Italijani Sušak, 12 dni pozneje pa tretjo cono v Dalmaciji. Končno je bil izvoljen komite, obstoječ iz ministrov Pašiča, Ninčiča, Pribečevića in Krstelja, da določi kandidate za rešitev reškega vrašanja.

ITALIJA

se ne zviža samo v vladni, temveč v pravi državni krizi, ki se ostro vedno bolj. Socialisti in ljudska stranka so že nameravali v vlado, da bi dali državi pravno obiležje ter vse podredili zakonom, pritisk od desne, od velekapitalistov, nacionalistov in fašistov je pa pokazal, da se to ne bo dalo mirnim potom izvršiti. Sedaj je napovedana splošna delavska stavka in socialisti razglašajo, da bodo oni sami napravili red v državi. Od druge strani pa nastopajo fašisti ter groze s pravo državljansko vojno.

GRČIJA

je na pohodu proti Carigradu. Grški poslaniki v Londonu, Parizu in Rimu so izročili noto, v kateri prosijo za pooblastilo, da sme Grška zasedati Carigrad. Angleška, francoska in italijanska vlada so odgovorile z enako se glasečo odklonilno noto. Navzlic temu so grške vojne priprave prav resne. Pripravila se je krog 30.000 mož močna armada in na čatalški nevtralni črti je že prišlo do bojov med grškimi izvidnicami in turškimi četami. Grki so bili odbiti. Carigradsko prebivalstvo je zelo razburjeno in tudi antantnim državnikom dela ta samovoljni grški korak velike skrbi. S tem so namreč prekršene dosedanje pogodbe in določbe in tako je antanti vedno bolj jasno, da se nikdo ne pokori njenim sklepom in da vsak udari po svoje, če mu le kaže.

Proti vojni.

Ob priliki obletnice svetovne vojne je imel Lloyd George pomemben govor, v katerem je izvajal med drugim: V Parizu sem bil prvi, ki sem predlagal svetu desetorice, naj tvori Zveza narodov bistveni del versailleške mirovne pogodbe. Zveza narodov je bistveni del civilizacije. Črke statutov Zveze narodov so lepe, toda če se bo zaupalo samo črkam, se bo pričela zopet moritev. Eksplozivni material je treba dobro shraniti in zapreti, ravno tako tudi one ljudi, ki se igrajo z vžigalicami v bližini eksplozivnega materiala. Prihaja nova generacija, ki ni čutila na lastni koži vojni grozoti in kateri pripovedujejo o vojni slavi. V rokah te generacije je odločitev. Napram tej generaciji je treba odstraniti poveljevanje vojne in ji pokazati vse vojne strahote. Treba ji je dopovedati, kakšne posledice nudi vojna. Vojno kolesje je tudi mene z milijoni drugih potegnilo v gorje. Stori sem svojo dolžnost, toda kar sem videl v vojni, me napolnjuje s strahotami. Sklenil sem zato, da posvetim ostanek svojih energij cilju, ki stremi za tem, da se obvaruje človeštvo ponovnih vojni grozot in gorja. — Tako veliki državnik Anglije, dočim njegovi francoski tovariši še vedno pošiljajo — afrikanse vojake-divjake, ki v vojni svoje krušne torbe polnijo z odrezanimi nosovi pokfanih nasprotnikov, v zasedene nemške pokrajine.

Naša zborovanja.

Za dekanijo Slov. Bistrica bo velik katoliški shod na Jernejevo nedeljo, dne 27. avgusta v Slov. Bistrici. Natančnejši dnevni red se objavi pravočasno. Z agitacijo za obilno udeležbo se naj začne takoj.

Katoliški shod v Mariboru. V nedeljo, dne 20. avgusta bo v Mariboru velik katoliški shod za dekanije Maribor, levi in desni breg. Hoče Jarenina in St. Lenart. Povabljeni so najboljši govorniki. Shod se vrši na vrtu Dijaškega semenišča v Koroščevi ulici, nasproti gimnaziji. Vsak, kdor čuti res katoliško, se naj shoda udeleži. Posebno vse naše organizacije, zlasti mladinske — Orli, Orlice, Marijine družbe, Tretji red in izobraževalna društva, pa tudi politične katoliške organizacije naj bodo zastopane na shodu. Somišljeniki, delajte na to, da bo udeležba res častna! Vsi udeleženci shoda se zberejo na Slomškovem trgu pri stolni cerkvi ob 8. uri zjutraj. Od tam odkorakamo skupno na zborovališče. Ob pol 9. uri bo pridiga in sv. maša. Po sv. maši se začne shod. Takoj po shodu bodo na zborovališču pred izpostavljenim Najsvetejšim litanije pre svetega Srca Jezusovega, potem posvetitev presv. Srcu, zahvalna pesem in blagoslov. Katoliški Slovenci na plan, da sijajno manifestiramo za sv. Cerkev in vero katoliško!

Za katoliški shod v Mariboru dne 20. avgusta dobijo udeleženci na železnici polovično vožnjo, ako imajo od pripravljalega odbora izdano izkaznico. Te izkaznice se dobijo pri p. n. župnijskih uradih po 1 dinar. Izkaznice veljajo za vse postaje od Ptujja do Maribora, od Ribnice do Maribora in od St. Ilje do Maribora. Udeleženci naj se blagovolijo pravočasno oglasiti za izkaznice pri svojih dušnih pastirjih.

Znaki katoliškega shoda v Mariboru se bodo dobili pri pred. g. dušnih pastirjih. Komad bo stal 1 dinar. Katoliški verniki oskrbite si jih!

V Kamnici pri Mariboru se vrši v nedeljo, 6. t. m. ob priliki izleta mariborskega krščanskega delavstva, popoldne veliko delavsko zborovanje. Ob pol 4. uri bo de v župni cerkvi pridiga znanega mariborskega cerkve nega govornika, zatem pete litanije. Po cerkveni pobožnosti se vrši delavsko zborovanje na prostem pred cerkvijo, na katerem bodo govorili priznani govorniki.

Shoda Kmetske zveze ozir. Ljudske stranke na Sp. in Gor. Polskavi sta se dobro obnesla. Namesto zadržanega poslanca g. Zebota sta poročala tajnik Golob in urednik Radešček. Na Spodnji Polskavi je hotela peščica zaslepljenih privržencev falitne Samostojne delati zgago, pa se jim ni posrečilo. Govornika sta njihove jalove trditve z možato odločnostjo zavrnili. Pred sedoval je naš vrli pristaš in posestnik Orthaber. K besedi so se oglasili tudi socialisti, ki so bili — izjemo je tvoril neki Krištof, tudi «socialisti», s svojim neslanim podtikanjem — še precej stvarni. Samostojnežem, katere je komandiral tajnik Brus, so bili uničevalni udarci socialistov silno neprijetni. — Na Gornji Polskavi je predsedoval kovaški mojster Leopold Šloser. Zborovalci so sledili izvajanjem obeh govornikov z vidnim zanimanjem. Predlagana resolucija je bila sprejeta z večino glasov. Oba shoda sta pokazala, da ljudstvo izpregleduje, kam nas je privedla politika sedanjih vladnih strank. Upajmo, da bosta Gornja in Spodnja Polskava pri bodočih volitvah pokazali odločno krščansko prepričanje.

VSEM NAROČNIKOM, ki še niso vsaj deloma poravnali naročnine za drugo polovico leta, prosimo, da isto takoj storé, ker drugače smo primorani vsled prevelike draginje ustaviti list. Naročnina za «Slovenski Gospodar» znaša za pol leta 7 dinarjev, za četrto leta 4 dinarje.

Tedenske novice.

Torej tako! Glasilo samostojnežev se v obširnem opisu mogocih in nemogocih stvari na vse pretege hvaleži z nekakim velikanskim «uspehom», ki ga pri najboljši volji ne moremo najti nikjer drugje, kakor v gospodarskem izkoriščanju slovenskega ljudstva za dolgo vrsto let pri odplačevanju obresti in glavnice pogubonosnega posojila v strašnih številkah trideset milijard

kron, t. j. 30-tisoč milijonov. Ko bi bili hudobni in bi naše ubogo ljudstvo ne moralo trpeti tako strašno za izdajstvo in grehe samostojnežev, bi jim prav iz srca privoščili njihov «sijajni uspeh». Toda pogledimo, kaj pravijo samostojneži o doseženem «uspehu». «Slovenija dobi vse od nas zahtevane železnice». — piše «Kmetijski List». Ravno v tem stavku so nepobito dokazali svoje izdajstvo. Proga Murska Sobota—Ljutomer—Ormož je bile že pred Puceljčevim donkišotjanstvom sklenjena stvar. Progi Kočevje—Severin—Vrbovsko pa je samostojni «uspeh» odjedel njen glavni pomen in važnost s tem, da se Pucelj ni istočasno zavzel tudi za progo Krško—Novo mesto in Črnomelj—Severin. Tako spolnjen železniška zveza Slovenije z morjem bi imela velik pomen tudi za Štajersko in Prekmurje, ker bi ves promet preko Maribora bližje in cenejše šel po dolenskih progah k morju, kakor pa preko Zagreba. Ne samo torej, da so samostojneži strahovito obremenili vso Slovenijo, so poleg tega občutno škodovali koristim Štajerske, Belokrajine in Dolenjske, ki bi jih sicer imele od novih prog. Te koristi pa se nikakor ne dajo odtehtati s škodo, ki jo prizadeva nesrečno posojilo. Sicer pa sam «Km. L.» določno piše: «Da bi v sedanjih dragih časih zidali železnice zato, da bi postali nekateri iz milijonarjev skoraj da milijarderji, na nam v glave ne pade». S tem so samostojneži sami priznali, 1. da so kot vladna stranka morali glasovati za posojilo, 2. da so hoteli biti plačani še posebej za to glasovanje, 3. da so železnice zahtevali, da prinesejo iz Beograda vsaj ne kaj peska v oči svojim volilcem, 4. da niti sami ne verujejo, da se bodo nameravane železnice gradle v doglednem času, 5. da se pri graditvi železnice zaslužijo milijoni. Dalje pravi «K. L.»: «Samo zato, ker smo ujedinjili, smo prišli do denarja.» To je verjetno in to smo tudi mi vedno trdili, ko so «prevzeli na sebe težko breme vladne stranke.» Tudi je velepomemben in značilen sledeči stavek v «K. L.»: «S tem, da smo glasovali za ustavo, s tem, da smo vstopili v vlado, smo slovenskemu ljudstvu priborili železnice.» Tudi to priznanje samostojnežev jemljemo na znanje. Slovenskemu ljudstvu torej niso «priborili» ničesar drugega, kakor železnice, ki jih pa «v sedanjih dragih časih niti ne mislijo graditi. Pač pa so z glasovanjem za ustavo izdali avtonomijo Slovenije beograjskemu centralizmu, ki nas danes ovira na vseh koncih in krajih. Kakor piše «K. L.», je Pucelj izjavil sledeče: «Ne moremo odnehati za nobeno ceno. In čeprav spoznavamo, da je v državnem interesu, da sodelujemo v vladi, vendar bi bili pri takem preziranjju življenjskih potreb Slovenije prisiljeni, izvajati vse konsekvence. Naglašam pa, da mi ne bi mogli biti skupno v opoziciji s slovenskimi klerikalci in da bi zato morali stopiti še korak dalje.» Kaj naj to pomeni? Po domače bi Pucelj stvar takole raztolmačil: «Če nas ne plačate, kakor zahtevamo — se bomo pa skujali; pomnite pa, da so klerikalci v skrajnem odporu proti centralizmu, mi pa pojdemo še dalje in ta korak dalje je, da bomo razbili državo.» Taki «državotvorci» so torej naši samostojneži. Prokletstvo slovenskega ljudstva izdalalcem in škodljivcem ne odide!

Samostojni poslanci proti upravičenim zahtevam kmetov. V seji finančnega odbora dne 1. maja se je poslanec Vlad. Pušenjak zavzemal za to, da se kmetje-gozdni posestniki na Pohorju, v okr. glav. Slov. Gradec, v okraju Gornjigrad, ki so vsled gozdnih posestev prišli pod agrarno reformo, osvobodijo agrarne reforme, ter ob enem zahteval, da se izvrši likvidacija grajščinskih veleposestev. Dopisnik «Kmet. Listas», baje poslanec Mermolja), ki ni ust odprl za kmete v Sloveniji, pa laže, da se je poslanec Pušenjak zavzemal za grajščake. V seji skupščine, dne 29. t. m. se je edini poslanec Vlad. Pušenjak zavzel za kmete in bičal preveliko obdačenje kmetov. Govoril je proti davku na poslovni promet, ki se v okraju Gornjigrad in sosednih okrajih nalaga kmetom, ki tuintam trgujejo po stari navadi z lesom. Omenil je, da mora kmet, ki kupuje žito, iskati dohodkov, da more izhajati. Samostojni poslanec Majcen se je drl, da to niso kmeti, to so sami lesni trgovci. Pristaši Samostojne kmetijske stranke v Ribnici na Pohorju, Vuhredu, Slov. Gradcu, Mozirju, Gornjemgradu, zapomnite si postopanje vaših poslancev, ki so izdali avtonomijo Slovenije in ki sedaj ovirajo delo poslancev SLS za gospodarski napredek slov. ljudstva. Od mesarjev in mešetarjev a la Pucelj, Majcen, Drogenik, Mermolja ni mogoče ničesar drugega pričakovati.

Rok za prijavo političnih shodov. Pod št. 26.825 je pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za notranje zadeve, izdala uradno tolmačenje 14. člena vidovdanske ustave. Doslej je veljal glede roka za prijavo političnih shodov zborovalni zakon iz leta 1867, ki je določil rok treh dni. Po vidovdanski ustavi je treba napovedati vsako zborovanje, bodisi, da je pod milim nebom, ali med štirimi stenami, najmanj 24 ur pred pričetkom shoda.

Obmejnemu prebivalstvu v vednost. G. poslanec Fr. Zebot nam je iz Beograda poslal tik pred sklepom uredništva brzojavko s sledečo vsebino: «Beograd, skupščina, Obmejnimi občinam dovoljen dostop do mlinov in žag ob Muri od 5. avgusta naprej. Zebot.» Zdi se, da so v Beogradu na neprestano dreganje vendarle rešili to pereče življenjsko vprašanje obmejnega prebivalstva.

Za pogorelce v Pečkah pri Makolah je ministrstvo notranjih zadev na prošnjo poslanca Fr. Zebota nakazalo podpore 14.000 kron.

Nujna potreba poprave naših razklopotanih mostov v Sloveniji. Popravo naših na pol porušanih mostov je zahteval v narodni skupščini gospod poslanec Zebot in govoril tozadevno sledeče: Poleg cest, katere mi želimo in zahtevamo za naše kraje, pa zahtevamo